

سرمایه‌گذاری گستردهٔ چین در آفریقا و جیبوتی به چه معنا است؟

آیندهٔ چین در آفریقا و جیبوتی

← حضور چین در جیبوتی

چین هم یکی از همین کشورهاست و پایگاه خود را در سال ۲۰۱۷ افتتاح کرد. اهداف آشکار این تاسیسات مقابله با دزدی دریایی و آزادی دریانوردی است که بخشی از یک استراتژی، برای تامین امنیت کریدورهای تجاری، در کنار توسعه جایگزین‌هایی مانند مسیر طولانی‌تر اما کم مناقشه موزامبیک-آفریقای جنوبی می‌باشد.

حملات کنونی انصارالله یمن به کشتی‌های تجاری در دریای سرخ و ناامنی مجدد در آب‌های سومالی، بار دیگر ارزش استراتژیک جیبوتی و نقش آن در منازعات استراتژیک دریای سرخ و تنگه باب المندب را ثابت می‌کند. علاوه بر این، در بحران سال ۲۰۱۱ لیبی، چین مجبور شد از ۳۵۰۰۰ شهروند خود با منابع بسیار کمی که در روی زمین داشت محافظت کند. شکستی که داشتن یک پایگاه آفریقایی را توجیه می‌کند.

واقعیت این است که پایگاه‌های نظامی می‌توانند نقطه اتکایی برای دولت‌های خارجی آنها در مواقع بحران باشند. در نیجر، ارتش ایالات متحده در تلاش است تا فضای دیپلماتیک لازم برای حفظ پایگاه هوایی ۲۱ را ایجاد کند؛ یکی از بزرگترین سرمایه‌گذاری‌های ارتش ایالات متحده در این قاره، که توسط کودتای سال گذشته متوقف شده است. ارتش ایالات متحده اکنون در حال بررسی نقاط دیگر برای حضور در غرب آفریقا است، اما تاکنون موفقیت چندانی نداشته است. سفر آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه ایالات متحده به سواحل غرب آفریقا، ممکن است به خوبی بر این موضوع تأثیر گذاشته باشد، زیرا او در اوایل این ماه با رهبرانی در کابوورد، ساحل عاج، نیجریه و آنگولا ملاقات کرد.

در همین حال، انگلیسی‌ها مجبور شدند در سال ۲۰۲۱ مذاکرات سختی را با کنیا انجام دهند تا اجازه پایگاه آموزشی خود را تمدید کنند، زیرا پایگاه‌های فرانسوی در سراسر ساحل بسته شده‌اند و مأموریت‌های سازمان ملل متحد نیز برچیده شده‌اند. به طور مشابه، تلاش‌های شکست خورده هند برای افتتاح یک مرکز نظامی در سیشل، نشان دهنده مسیر سفر در سراسر قاره آفریقا است.

از نظر تاریخی، میزبانی پایگاه‌های نظامی با درجات

برای بیش از سه دهه، آفریقا اولین مقصد سفر سالانه خارجی هر وزیر خارجه چینی بوده است. امسال این سنت با بازدید وزیر خارجه، وانگ یی، از مصر، تونس، توگو و ساحل عاج ادامه یافت. قابل ذکر است که هر یک از این کشورها ساحلی هستند. با همه گمانه‌زنی‌ها در مورد تاسیسات نظامی بعدی چین در آفریقا، هیچ یک از این کشورها به‌عنوان مکان‌های بالقوه در تحلیل‌های قبلی مطرح نبوده‌اند. بنابراین، منطقی است اگر بپرسیم ملاحظات فعلی چین در مورد استقرار نظامی در آفریقا چیست.

← جغرافیای سیاسی جیبوتی

هر تجارتی که از اروپا به آسیا می‌رود معمولاً از کانال سوئز می‌گذرد و بنابراین باید از تنگه ۲۵ کیلومتری باب المندب در کنار جیبوتی عبور کند. در دورانی که دزدان دریایی سومالیایی خطری واقعی برای کشتی‌های کشتی‌رانی محسوب می‌شوند، جیبوتی مکان مناسبی را برای ارتش‌های خارجی فراهم می‌کند تا کشتی‌های خود را در حال گشت زنی در منطقه نگه دارند تا از حجم عظیم تجارتی که از دریای سرخ به خلیج عدن می‌گذرد محافظت کنند. این مکان برای مدت بسیار طولانی استراتژیک بوده است.

جیبوتی در سال ۱۸۸۳ به مستعمره فرانسه تبدیل شد، در منطقه‌ای که عمدتاً تحت تسلط امپراتوری بریتانیا بود، جیبوتی برای جلوگیری از انحصار قدرت انگلستان در سراسر دریای سرخ و کانال جدید سوئز که زمان سفر بین اروپا و آسیا را ۱۰ روز کاهش می‌داد، بسیار مهم بود. در حالی که انگلیسی‌ها کانال را کنترل می‌کردند، فرانسوی‌ها کنترل تنگه باب المندب از جیبوتی را حفظ کردند و از دخالت بریتانیا در تجارت در منطقه جلوگیری کردند.

رئیس جمهور فرانسه، شارل دوگل، جیبوتی را بخشی از شبکه‌ای از پایگاه‌های نظامی می‌دانست که می‌تواند کشور را به عنوان سومین قدرت در منطقه پس از ایالات متحده آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی تقویت کند. پس از دوره استعمارزایی این کشور شروع به اجازه دادن منطق‌هایی از کشور به کشورهای دیگر کرد و اکنون چیزی بین ۸ تا ۱۱ پایگاه خارجی در این کشور وجود دارد.

به نظر می‌رسد که در جیبوتی یک طناب‌کشی جدید بین چین و آمریکا رخ خواهد داد و نفوذ اقتصادی چین در جیبوتی احتمالاً عواقب زیانباری برای سایر قدرت‌های نظامی خواهد داشت. با چند قطب شدن جهان، جیبوتی به زمین بازی کشورهای تبدیل شده است که نظم جهانی را شکل می‌دهند